

hans Udtalelser i Dag haaber skal blive fornyet nu, da vi igen staar overfor et Arbejde paa Grundlovssagen —, og jeg stod den Gang paa en saadan Fod med det ærede Medlem, at jeg ikke foretog mig noget som helst i Grundlovssagen, uden at han var underrettet derom; han fulgte ogsaa ethvert Trin i denne Sags Udvikling. Der fandt da nogle Samtaler Sted, og da disse var tilendebragte, henvendte jeg mig den 24. Marts 1915 til Medlemmerne af Fællesudvalget fra Samlingen 1913—14, forelagde dem nogle Ændringer til Grundlovsforslaget og erklærede til disse Herrer, at hvis man fra alle Partiers Side vilde yde Tilslutning til nu at gennemføre Grundlovssagen paa dette Grundlag, kunde Regeringen medvirke dertil.

Det var altsaa en Betingelse for Regeringens Medvirkning til at gennemføre dette, at Repræsentanter fra alle Partier sluttede sig dertil. Denne Betingelse blev opfyldt, idet Repræsentanter fra alle Partier uden Forbehold gav deres Tilslutning, og derefter blev først Arbejdet paa at udarbejde formelle Ændringsforslag taget op.

Den 7. April 1915 afholdtes efter Hr. Jørgen Pedersens Indbydelse et Møde, hvori deltog Medlemmer af Landstingets Grundlovsudvalg samt Medlemmer af de to Udvalg, som Folketinget havde nedsat om Grundlov og Valglov i Samlingen 1913—14. Her havde Venstremanden Hr. Jørgen Pedersen taget Sagens Ledelse i sin Haand, og dette Mødes Formaal var at forberede en Samvirken mellem de forskellige Partier til at udforme i Ændringsforslag den om Forfatningssagen opnaaede Overenskomst, saaledes at disse Ændringsforslag af Repræsentanter for alle Partier kunde stilles i Landstingsudvalget, og Grundlov og Valglov efter Ændringernes Vedtagelse hurtigt gennemføres i begge Ting. Det er under Venstres Ledelse, med Venstremanden Hr. Jørgen Pedersen som Formand; at dette forberedende Arbejde tages op. Der nedsættes saa et Udvalg paa 21 Medlemmer til at føre Arbejdet videre, og i dette Udvalg havde selvfølgelig det ærede Medlem fra Assens Sæde. Men hvem var Formand og Leder af dette 21 Mands Udvalg? Det var Venstremanden Hr. Jørgen Pedersen.

Af Landstingsudvalget, for hvilket Hr. Jørgen Pedersen jo var valgt til Formand, afgaves den 17. April 1915 Betænkning, og i denne Betænkning hedder det, at Udvalgsarbejdet har hvilet indtil nu, og dernæst ordret: „Da der foreligger Ændringsforslag, der som stillede af alle Partier“ — altsaa Ændringsforslagene var stillede af alle Partier — „maa forventes at kunne føre til

en almindelig Overenskomst, saaledes at Sagen kan ventes gennemført ved fredelig Samvirken saavel mellem Partiernes paa Rigsdagen som ved det i Grundlovens § 95 foreskrevne Bekræftelsesvalg....“

Saaledes er den virkelige Fremgangsmaade, der er brugt med Hensyn til denne Sag, og der har ikke været sluttet noget Forlig mellem nogle Ministre og nogle Højremænd, som man er kommet med til Rigsdagen for at gennemføre mod andre Medlemmer. Der har efter Opfordring fra Venstres Side været ført nogle private Samtaler, og derefter er der begyndt et Arbejde paa fuldkommen forfatningsmæssig Vis her i Rigsdagen, som har ført til, at alle Partier enedes om visse Ændringer i Grundloven; men de Ændringsforslag, som gennemførtes paa dette Grundlag, har vi ogsaa i lige Grad Ansvar og Æren for alle sammen. Et af disse Ændringsforslag var Forslaget om en Indskrænkning i Opløsningsretten overfor Landstinget. Det var et Forslag, som dog i væsentlig Grad modererede det skarpe Krav, som var fremført i September Maaned 1913 af det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) om, at Landstinget skulde være aldeles uopløseligt, og jeg har ikke vidst andet, end at det ærede Medlem fra Assens som det ærede Medlem fra Æbeltøft (N. Neergaard) beklagede, at vi ikke helt kunde fjerne denne Bestemmelse — ligesom vi i Ministeriet, det radikale Venstre og Socialdemokratiet beklagede dette —, men at vi alle ejede os for Enighedens Skyld og gjorde en Indrømmelse til det ærede Medlem fra Ringkøbing og hans nærmeste Venner samt til det konservative Folkeparti eller Højre, hvad det nu hed den Gang, ved at gaa til disse Indskrænkninger i Opløsningsretten overfor Landstinget. Men naar vi nu skal have en Forandring i Grundlovens § 22 — og det skal vi jo, det synes det ærede Medlem fra Assens at have overset, men vi skal ændre noget i Grundlovens § 22 —, synes jeg, det var rimeligt, at alle vi, der var enige i 1915, nu ogsaa enedes om at fjerne denne Bestemmelse om Indskrænkning i Opløsningsretten overfor Landstinget og vende tilbage til den Tilstand, vi paa dette Tidspunkt havde saavel i Grundloven af 1849 som i Grundloven af 1866.

I det næste Afsnit af Forslaget foreslaas Ændringer i Valgretsalderen, og det er en betydelig Nedsættelse af Valgretsalderen, her foreslaas, en Nedsættelse til 21 Aars Alderen. Men man maa dog huske paa, at der i Aarene siden 1915 paa dette Punkt i Europa er foregaaet store Foran-